

Forsvarets seniorforbund

Vår ref: 335/666/1/2/20.08.2013/kob

Tidl. ref: 21.06.2013/13/1936

Arbeidsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Høring – tilpasning av uførepensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning til ny uføretrygd i folketrygden - høringsuttalelse fra Forsvarets seniorforbund

Forsvarets seniorforbund viser til Arbeidsdepartementets høringsbrev av 21. juni 2013 med vedlagte høringsnotat.

Forsvarets seniorforbund er et forbund som er åpent for medlemskap for seniorer med tilknytning til – eller tidligere tjeneste i Forsvarssektorens etater. Forbundets hovedformål er å ivareta medlemmenes økonomiske og sosiale interesser sett opp mot pensjonistsituasjonen.

Etter forbundets syn er det viktig å presisere at hovedintensjonen om at kjøpekraften for de offentlige ansattes uføreytelser ikke reduseres gjennom omlegging til ny ordning.

Forbundet legger til grunn at høringsnotatet legger frem utkast til endringer i lov om Statens pensjonskasse samt andre lover som i hovedsak følger av reglene om uførepensjon fra Staten pensjonskasse. Forbundet legger til grunn at utkast til nye regler omhandler **bruttoytelsene** fra tjenstepensjonsordningen.

Kjøpekraften er imidlertid knyttet til **nettoytelsen**, dvs etter at det er gjort fradrag for skatt og avgifter. Det fremgår at uføretrygd etter folketrygdloven og uførepensjon etter offentlig tjenstepensjonsordning skal beskattes som lønnsinntekt. Skatt og avgift på lønnsinntekt følger av andre lover. Endret skattlegging av uføreytelser forutsetter endringer i en rekke bestemmelser i folketrygdloven og skatteloven.

Forsvarets seniorforbund ser det som en fordel at uføreytelser skattlegges som lønnsinntekt. Når lønnsinntekt og uføreytelser skattlegges likt, vil inntekten etter skatt bli den samme uavhengig av om inntekten er uføretrygd, uførepensjon eller lønnsinntekt. Endringene innebærer et felles system for personer i yrkesaktiv alder.

Endringene av skattesystemet er etter forbundets syn ikke en del av høringsnotatets vurderinger. Imidlertid legges det til grunn at beregning av **brutto uførepensjon** fra 1.januar 2015 innrettes slik at det blir kompensert for den økte beskatning av uførepensjon som lønnsinntekt.

Selv om de nye beregningsreglene opprettholder kjøpekraften i uføreytelsene ved innføring av ny ordning, vil kjøpekraften likevel kunne påvirkes av Stortingets årlige behandling av skatter og avgifter.

Forbundet stiller seg skeptisk til den sterke bindingen som synes å foreligge mellom dagens skattenivå og beregningen av uførepensjonen. En endring i skattenivået kan således avstedkomme en ny beregningsmodell for uførepensjonen, dette synes ikke å være hensiktsmessig.

Den nye uføretrygden, samt utkast til ny uførepensjon innfører i praksis en aldersgrense på 67 år for uføre, dvs at alderspensjon fra dette tidspunkt er den relevante ytelsen. Folketrygdlovens bestemmelser innebærer at uføre bare kan opptjene pensjonskapital frem til 62 år, alderstrygd fra folketrygden kan imidlertid tas ut fra 62 år.

Forbundet forstår dette slik at mellom 62 år og 67 år kan en person få alderspensjon og uføretrygd beregnet etter folketrygdlovens regler samt uførepensjon etter offentlig tjenstepensjon.

For personer tilsatt i stillinger med lavere aldersgrense enn 67 år, vil uføreytelsen oppbæres frem til aldersgrensen er nådd. For personer tilsatt i stillinger med 70 års aldersgrense vil uføreytelsen bli avløst av alderspensjon fra 67 år. For personer som ikke har 30 års medlemsid i Statens pensjonskasse ved 67 år, vil det bli en avkortning i uførepensjonen. Samtidig som opptjening av pensjonskapital i folketrygden stopper ved 62 år, vil den samlede uføreytelsen bli betydelig redusert i forhold til dagens ordning med uførepensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning. Dette vil berøre de som tilsettes i offentlig stilling sent i yrkeskarrieren, spesielt kan dette ramme kvinner.

Forsvarets seniorforbund mener at det må vurderes sikringsbestemmelser som fanger opp denne problemstillingen, jf utkast til § 28 femte ledd.

Forbundet har merknader til utkast § 27;

Av teksten fremgår « Ved vurdering av om det foreligger sykdom gjelder det samme sykdomsbegrepet som lov om folketrygd kapitlene 11 og 12».

Forbundet forstår denne bestemmelsen slik at uførheten må ha en medisinsk årsak. Både fysiske og psykiske sykdommer kan gi rett til uføretrygd. Ved avgjørelsen av om det foreligger sykdom, legges det til grunn et sykdomsbegrep som er vitenskapelig basert og alminnelig kjent i medisinsk praksis (folketrygdlov § 12-6 første og andre ledd). Det forutsettes at det som fører til arbeidsuførhet ikke må være livsvarig, men ha en varighet over flere år. Det kan således i enkelte tilfelle være vanskelig å vurdere en sykdoms varighet og utvikling. Vurderingen som avgjørelsen bygger på vil som følge av dette kunne bli en skjønnsmessig vurdering av tilstanden.

Det legges til grunn at krav om uføretrygd avgjøres av NAV. Forsvarets seniorforbund er betenkt over at dersom bestemmelsen er å forstå slik varighet og utvikling av sykdomsbegrepet som legges til grunn for NAVs avgjørelse, fullt ut blir styrende for behandling i Statens pensjonskasse. Forbundet mener at Statens pensjonskasse skal kunne vurdere den skjønnsmessige varighet og utvikling av et sykdomsforløp på et selvstendig grunnlag, dersom et krav om uføretrygd er gitt avslag i NAV.

Med hensyn til spørsmålet om uførepensjonsordningen bør utformes som en ren forsikringsordning finner Forsvaret seniorforbund grunn til at flere forhold må utredes nærmere.

Det legges til grunn at en fremtidig uføreytelse for statsansatte, utover folketrygdlovens bestemmelser, skal være forankret i den lovfestede tjenstepensjonsordningen.

- En uføreordning basert på en forsikringsordning skal etter det som fremgår måtte harmoniseres med ordninger i privat sektor. Som det fremgår er ordningen i offentlig sektor relativt like, mens det i privat sektor er en rekke forskjellige ordninger. Hvordan en slik tilpasning mellom sektorene skal kunne gjennomføres krever en bredere utredning.
- I forhold til dagens offentlige tjenstepensjonsordning blir det hevdet at den medfører et hinder for flyt av arbeidskraft mellom offentlig og privat sektor. Det hevdes videre at det ikke er økonomi i privat sektor til å etablere tjenstepensjonsordninger som tilsvarer de offentlige tjenstepensjonene. Det må forutsettes at

pensjonsreformen vil påvirke arbeidsmarkedet på en annen måte enn de gamle ordningene, pensjonsordningene vil bety mer enn tidligere ved valg av arbeidsgiver. Det må foretas en bredere utredning av hvilke forhold som påvirker flyt av arbeidskraft mellom offentlig og privat sektor.

- Dersom uførepensjonen skal utformes som en forsikringsordning, vil det etter forbundets syn også reise spørsmål om finansiering av en slik ordning. Dagens ordning for staten er i dag bevilgningsfinansiert, det synes uavklart om en tenker seg at uførepensjon gjennom en forsikringsordning skal forhåndfinansieres ved at det innbetales årlig premie til ordningen. Finansiering og evt premieinnbetaling må utredes nærmere.
- En uførepensjon gjennom en forsikringsordning vil ikke gi noen oppsettende rett til uførepensjon på bakgrunn av et tidligere tilsetningsforhold.
Uførepensjonen slik den nå er utformet, vil med bakgrunn i et tidligere tilsetningsforhold i det offentlige gi et tillegg til uføretrygden. Tjenstepensjonsordningen er en del av den ansattes tilsetningsvilkår.

Forsvarets seniorforbund finner ikke å kunne ta et standpunkt for eller i mot en uførepensjon som en ren forsikringsordning før det foreligger en bredere og mer helhetlig utredning av en slik ordning.

Med hilsen

Karl O Bogevoid
Fungerende leder
Forsvarets seniorforbund